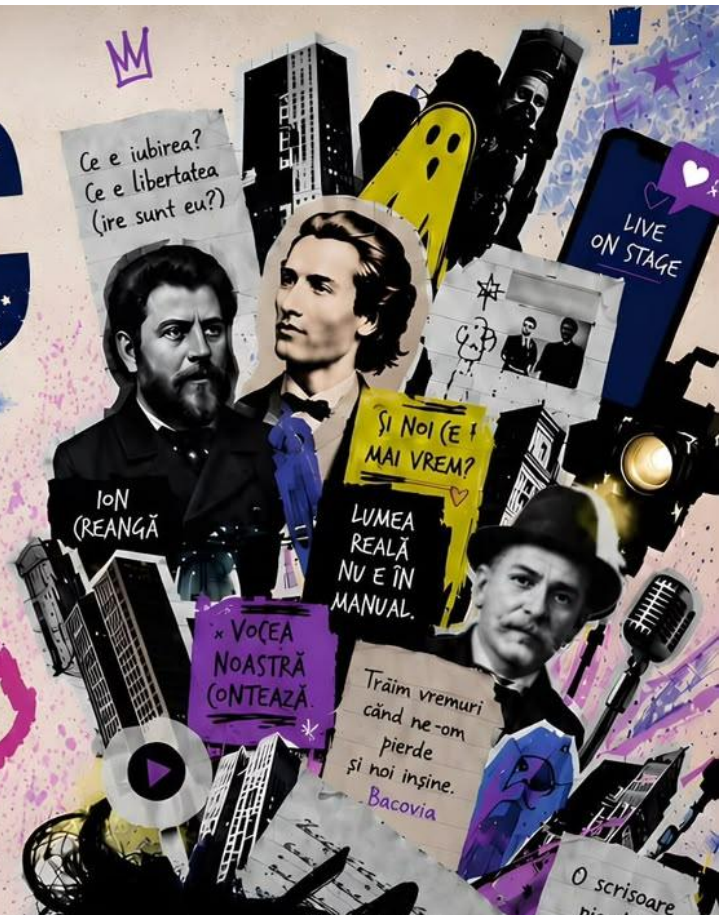
BACALAUREAT
PROBA E. a)
Limba și literatura română

BAC IN MY MIND

FESTIVALUL GENERAȚIEI Z LITERATURA ROMÂNĂ PE SCENĂ, IN ORAȘ

NU MEMORĂM LITERATURA. O TRĂIM.

100	5	16	8	1
LICEENI	LICEE	PROFESIONIȘTI	SĂPTĂMÂNI	FESTIVAL URBAN

17-18 Octombrie 2026
GRĂDINA ICOANEI

23-25 Octombrie 2026
TEATRUL AMZEI

ACTORIE • MUZICĂ • SCRIERE DRAMATICĂ • IMPROVIZAȚIE
MIȘCARE SCENICĂ • SOCIAL MEDIA

Primăria Capitalei
ARCUB
Proiect co-finanțat în cadrul Programului „BUCUREȘTI ÎN PREMIERĂ" 2026
VA Victory of Art

GHID DE DRAMATIZARE

pentru profesorii de limba română

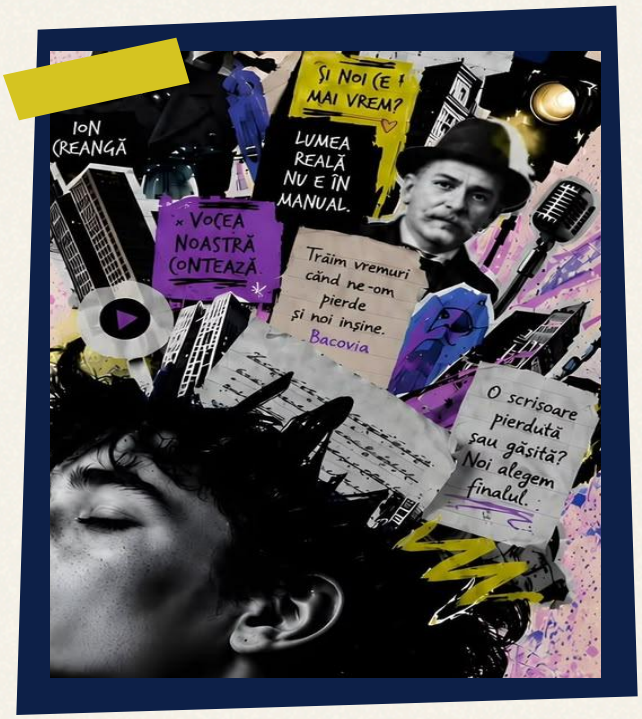
BAC IN MY MIND

Festivalul Generației Z – literatura română pe scenă, în oraș

Cod proiect: CALL17-ECAC-109

Beneficiar: Asociația JG VICTORY OF ART – JG VICTORIA ARTEI

Material pedagogic realizat în cadrul proiectului

Primăria Capitalei
Proiect co-finanțat în cadrul Programului „BUCUREȘTI ÎN PREMIERĂ" 2026
ARCUB

Victory of Art

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Primăriei Municipiului București sau ARCUB

Despre ghid

Acest ghid de dramatizare este destinat profesorilor de limba română și propune cinci fișe de lucru, câte una pentru fiecare operă literară abordată în proiectul „BAC IN MY MIND – Festivalul Generației Z – literatura română pe scenă, în oraș”.

Fișele oferă exerciții practice care pot fi folosite în lucrul cu elevii, inclusiv în activități de pregătire pentru Bacalaureat. Ele pornesc de la textul literar și urmăresc transformarea acestuia într-un material viu: situație dramatică, scenariu, dialog, monolog, reinterpretare și lectură pe roluri.

Abordarea urmărește ca elevii să nu reproducă mecanic opera, ci să o înțeleagă și să o reinterpreteze prin propriile întrebări și propriul limbaj. Exercițiile pot fi adaptate în funcție de clasă, timpul disponibil și nivelul grupei.

Cum poate fi folosit ghidul

Profesorul poate utiliza o fișă integral sau poate selecta numai anumite exerciții. Activitățile pot fi realizate individual, în perechi sau în grupe mici și nu presupun decor, costume ori experiență teatrală anterioară.

În fiecare fișă, traseul de lucru pornește de la înțelegerea textului și ajunge, gradual, la o formă dramatică proprie. Accentul este pus pe dramatizarea textului literar, construcția scenariului și dialogul scenic.

Cele 5 fișe de lucru

- Fișa 1 – „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă
- Fișa 2 – Colaje de poezii de BAC
- Fișa 3 – „Iona” de Marin Sorescu
- Fișa 4 – „Riga Crypto și lapona Enigel” de Ion Barbu
- Fișa 5 – „Luceafărul” de Mihai Eminescu

FIȘA DE LUCRU 1

„Povestea lui Harap-Alb” – Ion Creangă

De la text literar la scenă

Scopul fișei

Fișa propune o modalitate practică de lucru prin care elevii pot explora „Povestea lui Harap-Alb” pornind de la text și ajungând la construirea unei scene. Activitățile urmăresc înțelegerea personajelor și a relațiilor dintre ele, selectarea unor momente importante din operă, dramatizarea acestora și construirea unui dialog scenic.

1. Alegem momentul

Împărțiți elevii în grupe mici și propuneți-le să aleagă un moment din „Povestea lui Harap-Alb” pe care îl consideră important pentru evoluția personajului principal.

Fiecare grupă răspunde, înainte de a începe scrierea, la trei întrebări:

- Ce se întâmplă în momentul ales?
- Cine participă la acțiune?
- Ce se schimbă pentru Harap-Alb după această întâmplare?

Exercițiu: Rezumați momentul ales în maximum 5 propoziții, fără a reproduce textul original.

2. Din narațiune în situație dramatică

Pornind de la momentul ales, elevii stabilesc personajele, locul, situația, miza și conflictul scenei.

Personajele: cine este prezent?

Locul: unde se petrece scena?

Situația: ce se întâmplă?

Miza: ce își dorește fiecare personaj?

Conflictul: ce îl împiedică să obțină ceea ce își dorește?

Apoi formulați situația într-o singură propoziție. Nu este necesară reproducerea fidelă a unei scene din operă. Important este ca situația construită să pornească de la relațiile, conflictele sau temele existente în text.

3. Construim dialogul

Transformați situația aleasă într-un dialog scurt. Fiecare personaj trebuie să aibă un scop clar. Elevii vor încerca să evite replicile care doar explică acțiunea și să scrie replici prin care personajele cer, refuză, conving, ascund, provoacă sau încearcă să obțină ceva.

Exercițiu: Scrieți o scenă de aproximativ 10–15 replici. După prima variantă, citiți dialogul cu voce tare.

După lectură, discutați:

- Replicile sună firesc atunci când sunt rostite?
- Se înțelege ce își dorește fiecare personaj?
- Există replici care pot fi eliminate?
- Se recunosc personajele și relațiile din opera de la care am pornit?

Elevii rescriu apoi dialogul în funcție de ceea ce au observat.

4. Harap-Alb în limbajul nostru

Propuneți elevilor să păstreze conflictul sau relația dintre personaje, dar să mute situația într-un context pe care îl cunosc. Nu trebuie schimbată întreaga poveste; poate fi reinterpretată doar situația aleasă.

Exercițiu: Cum ar arăta aceeași situație dacă s-ar petrece astăzi?

Elevii pot păstra ideea unei probe, a unei promisiuni, a unei alegeri greșite, a manipulării, a prieteniei sau a maturizării și pot construi în jurul ei o scenă contemporană.

5. Construim mini-scenariul

Din materialele realizate până acum, fiecare grupă pregătește un mini-scenariu:

- Titlul scenei
- Personajele
- Locul acțiunii
- Situația de la care pornește scena
- Dialogul
- Cum se încheie scena

Scena poate avea aproximativ 3–5 minute. După scriere, elevii o citesc pe roluri. Profesorul poate opri lectura acolo unde ceva nu este clar și poate întreba: „Ce vrea personajul aici?”, „De ce spune această replică?” sau „Avem nevoie de această parte?”. Textul poate fi apoi rescris.

6. De la scenariu la scenă

În ultima etapă, elevii încearcă efectiv scena. Nu este nevoie de decor sau costume. Accentul este pus pe text, relația dintre personaje și claritatea situației.

După prima încercare, grupa observă:

- ce replici funcționează;
- ce fragmente sunt prea lungi;
- unde acțiunea nu este suficient de clară;
- dacă personajele au motivații ușor de înțeles;
- ce trebuie modificat în scenariu.

Elevii fac ultimele modificări și repetă scena în noua variantă.

Întrebări pentru discuția finală

- Ce am înțeles diferit despre Harap-Alb după ce am încercat să îl punem în scenă?
- Care este momentul în care personajul se schimbă cel mai mult?
- Ce relație dintre personaje vi s-a părut cea mai interesantă?
- Ce a trebuit să schimbăm când am transformat narațiunea în dialog?
- Ce elemente din opera lui Ion Creangă pot fi recunoscute și într-o situație contemporană?

Rezultatul activității

La finalul fișei, elevii obțin un mini-scenariu inspirat din „Povestea lui Harap-Alb” și o scurtă scenă construită pe baza acestuia. Prin exercițiu, textul literar este parcurs dintr-o perspectivă practică: elevii selectează, dramatizează, scriu dialog, testează scenic și rescriu.

FIȘA DE LUCRU 2

Colaje de poezii de BAC

De la text poetic la scenariu scenic

Scopul fișei

Fișa propune un mod practic de lucru cu poezia prin dramatizare. Elevii pornesc de la texte poetice studiate pentru Bacalaureat, aleg fragmente, imagini, teme sau idei care îi interesează și le reunesc într-o structură scenică proprie.

Exercițiul nu urmărește simpla recitare succesivă a unor poezii, ci găsirea unei legături între texte și transformarea lor într-un material care poate fi pus în scenă.

1. Alegem textele

Profesorul poate selecta împreună cu elevii două sau trei poezii dintre cele studiate pentru Bacalaureat.

Elevii citesc textele și identifică:

- o imagine care le-a rămas în minte;
- un vers sau un fragment pe care îl consideră important;
- o stare transmisă de text;
- o temă sau o idee pe care o regăsesc în mai multe dintre poeziile alese.

Exercițiu: Fiecare elev alege un fragment scurt și explică, în câteva propoziții, de ce l-a ales și ce îi transmite.

2. Găsim firul comun

Fragmentele selectate sunt puse împreună. Elevii caută apoi o idee care le poate lega. Poate fi vorba despre iubire, timp, singurătate, libertate, maturizare, relația cu ceilalți sau o altă temă pe care grupa o identifică în textele alese.

Exercițiu: Formulați într-o singură propoziție ideea sau întrebarea de la care va porni colajul.

De exemplu: „Cum se schimbă felul în care privim iubirea pe măsură ce creștem?” sau „Ce spunem atunci când nu reușim să spunem direct ceea ce simțim?”. Întrebarea aleasă devine punctul de legătură dintre fragmente.

3. Punem fragmentele în ordine

Elevii testează mai multe variante de așezare a fragmentelor. Nu este obligatoriu ca ordinea să urmeze autorii sau succesiunea din manual. Fragmentele pot fi organizate astfel încât să construiască o evoluție.

Exercițiu: Așezați fragmentele alese în trei momente:

Început – de unde pornește situația?

Dezvoltare – ce se schimbă sau ce întrebare apare?

Final – cu ce imagine, idee sau stare vrem să rămână spectatorul?

Citiți colajul în această ordine și observați dacă fragmentele par să facă parte din aceeași poveste sau idee.

4. Construim legăturile dintre texte

Pentru ca materialul să nu devină doar o succesiune de poezii recitate, elevii construiesc legături între fragmente.

Acestea pot fi:

- o replică scurtă;

- o întrebare;
- o reacție a unui personaj;
- o propoziție scrisă de elevi;
- repetarea unui cuvânt sau a unei idei;
- o scurtă situație de dialog.

Exercițiu: Introduceți între două fragmente poetice câteva replici originale care să facă trecerea de la unul la celălalt.

Replicile nu trebuie să explice poezia. Ele trebuie să ajute la construirea situației scenice.

5. Din poezie în dialog

Alegeți unul dintre fragmente și imaginați-vă că ideea exprimată în el aparține unui personaj care vorbește cu altcineva.

- Cine vorbește?
- Cui îi vorbește?
- Ce încearcă să transmită?
- Ce răspuns primește?

Exercițiu: Construiți un dialog de aproximativ 8–10 replici pornind de la ideea fragmentului poetic, fără a transforma poezia într-o explicație.

La final, fragmentul original poate apărea înainte, în interiorul sau după dialog.

6. Construim scenariul colajului

După ce au fost alese fragmentele, ordinea și legăturile dintre ele, grupa construiește scenariul.

- Titlul colajului:
- Tema / întrebarea de la care pornește:
- Textele poetice folosite:
- Personajele sau vocile:
- Ordinea fragmentelor:
- Dialogurile și legăturile dintre texte:
- Finalul:

Scenariul poate alterna textul poetic cu materialul scris de elevi. Important este ca textele originale să nu fie așezate întâmplător, ci să contribuie la aceeași construcție.

7. Citim și rescriem

Colajul este citit integral pe roluri. După prima lectură, elevii observă:

- dacă există un fir clar;
- dacă trecerile dintre texte sunt firești;
- dacă anumite fragmente sunt prea lungi;
- dacă dialogurile ajută sau doar explică;
- dacă fiecare fragment ales este necesar;
- dacă finalul închide ideea de la care a pornit colajul.

Materialul este apoi scurtat, reorganizat sau rescris acolo unde este nevoie.

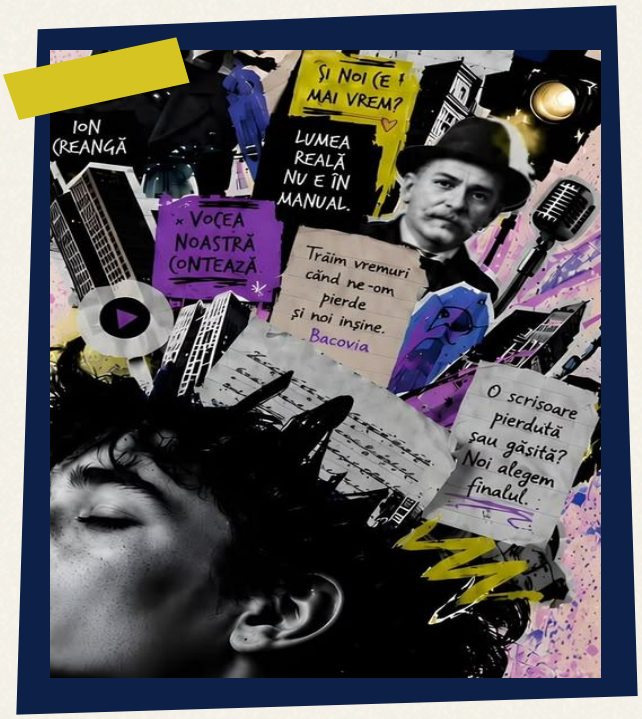
Întrebări pentru discuția finală

- Ce legături noi am descoperit între poeziile alese?
- Cum se schimbă un text poetic atunci când este rostit într-o situație concretă?
- Ce a fost mai dificil: alegerea fragmentelor sau legarea lor într-un singur scenariu?
- Ce am păstrat din textele originale și ce am adăugat noi?
- Ne-a ajutat dramatizarea să înțelegem diferit una dintre poezii?

Rezultatul activității

La final, elevii obțin un colaj dramatic construit pornind de la mai multe texte poetice studiate pentru Bacalaureat, în care fragmentele originale sunt legate printr-o temă comună, dialoguri și intervenții scrise de elevi.

În felul acesta, poezia este abordată nu doar prin analiză sau recitare, ci prin selecție, reinterpretare, construcție de scenariu și dialog scenic.

FIȘA DE LUCRU 3

„Iona” – Marin Sorescu

De la monolog la situație dramatică

Scopul fișei

Fișa propune o abordare practică a textului dramatic „Iona”, prin care elevii explorează situația personajului, monologul, conflictul interior și posibilitatea de a transforma ideile textului într-un material scenic propriu.

Activitățile urmăresc înțelegerea textului prin dramatizare, construcția unei situații scenice și scrierea unor replici care păstrează temele și întrebările operei, fără a reproduce pur și simplu textul original.

1. Pornim de la situația lui Iona

După lectura și discutarea textului, elevii identifică situația în care se află personajul și principalele întrebări pe care aceasta le ridică.

- Unde se află Iona?
- Ce își dorește?
- Ce îl împiedică să obțină ceea ce își dorește?
- Ce îl sperie?
- Ce îl face să continue?

Exercițiu: Descrieți situația lui Iona în maximum 5 propoziții, folosind propriile cuvinte. Evitați rezumatul întregii opere și concentrați-vă pe conflictul personajului.

2. Dăm o voce gândurilor

În „Iona”, personajul vorbește mult cu sine. Pentru a înțelege mai bine mecanismul monologului, elevii aleg o stare sau o întrebare importantă pentru personaj și încearcă să o dezvolte într-un text propriu.

Exercițiu: Scrieți un monolog scurt, de 8–10 rânduri, pornind de la una dintre situațiile: „Nu găsesc ieșirea”, „Mi-e teamă să rămân singur”, „Trebuie să continui” sau de la o altă idee identificată în text.

Monologul nu trebuie să imite stilul lui Marin Sorescu. Important este ca elevul să înțeleagă situația și să găsească o voce proprie pentru personaj.

3. Transformăm monologul în dialog

O idee exprimată de un singur personaj poate deveni o situație dramatică dacă îi oferim un interlocutor. Acesta poate fi un personaj imaginar, o altă versiune a lui Iona, o voce din exterior sau chiar o personificare a unei frici ori a unei dorințe.

Exercițiu: Alegeți câteva idei din monologul scris anterior și transformați-le într-un dialog de aproximativ 10–12 replici.

Înainte de scriere, stabiliți:

- Cine sunt cele două voci?
- Ce își dorește fiecare?
- În ce punct nu sunt de acord?
- Cum se schimbă situația până la ultima replică?

4. Construim o situație contemporană

Elevii aleg una dintre temele sau situațiile pe care le-au recunoscut în text - singurătatea, căutarea unei ieșiri, teama, libertatea, nevoia de comunicare sau confruntarea cu propriile limite - și o mută într-un context apropiat de experiența lor.

Exercițiu: Imaginați o situație de astăzi în care un personaj se simte „prins” și caută o ieșire. Stabiliți locul, personajele, problema și ceea ce încearcă personajul principal să schimbe.

Nu este nevoie ca noua scenă să reproducă acțiunea din „Iona”. Legătura cu opera poate rămâne la nivelul temei, conflictului sau întrebării de la care pornește scena.

5. Construim mini-scenariul

Din materialele realizate până acum, elevii construiesc o scenă scurtă inspirată de universul și temele operei.

- Titlul scenei:
- Personajele / vocile:
- Locul:
- Situația inițială:
- Ce își dorește personajul principal:
- Conflictul:
- Dialogul sau monologul:
- Finalul scenei:

Scena poate avea aproximativ 3–5 minute și poate combina monologul cu dialogul. Elevii sunt încurajați să păstreze o structură simplă și să urmărească o schimbare clară între început și final.

6. Citim, ascultăm și rescriem

Mini-scenariile sunt citite cu voce tare. În timpul lecturii, elevii observă dacă textul funcționează atunci când este rostit, nu doar atunci când este citit de pe pagină.

După lectură, grupa verifică:

- dacă situația este clară;
- dacă personajul are un scop;
- dacă monologul sau dialogul sună firesc;
- dacă există repetiții care pot fi eliminate;
- dacă finalul aduce o schimbare sau o nouă întrebare;
- dacă se păstrează o legătură recognoscibilă cu temele operei „Iona”.

Textul este apoi rescris, scurtat sau reorganizat acolo unde este nevoie.

Întrebări pentru discuția finală

- Ce aflăm despre Iona din felul în care vorbește cu sine?
- Ce se schimbă atunci când transformăm un monolog într-un dialog?
- Ce înseamnă pentru voi ideea de a căuta o ieșire?
- Ce temă din „Iona” vi se pare cea mai apropiată de prezent?
- Ce am înțeles diferit despre text după ce am încercat să construim o scenă pornind de la el?

Rezultatul activității

La final, elevii obțin un mini-scenariu inspirat din „Iona”, construit pornind de la o situație, o temă sau un conflict al operei. Materialul poate combina monologul și dialogul și poate fi testat printr-o lectură pe roluri sau printr-o scurtă încercare scenică.

Prin acest proces, elevii trec de la analiza textului la reinterpretarea lui, lucrând practic pe dramatizare, construcția scenariului și dialogul scenic.

FIȘA DE LUCRU 4

„Riga Crypto și lapona Enigel” – Ion Barbu

Două perspective, două lumi, o întâlnire

Scopul fișei

Fișa propune o abordare practică a poemului „Riga Crypto și lapona Enigel”, pornind de la întâlnirea dintre cele două personaje și de la diferențele dintre lumile pe care acestea le reprezintă. Elevii explorează perspectivele personajelor, transformă ideile textului poetic în replici și construiesc o situație dramatică proprie.

Activitățile urmăresc trecerea de la text poetic la scenariu și dialog scenic, păstrând temele și relațiile importante ale operei, dar oferind elevilor libertatea de a le reinterpreta.

1. Privim povestea din două perspective

Elevii lucrează în două grupe. O grupă urmărește perspectiva lui Crypto, iar cealaltă perspectiva lui Enigel.

Pentru fiecare personaj, răspundeți la următoarele întrebări:

- Ce își dorește personajul?
- Ce îl atrage la celălalt?
- Ce îl face să ezite sau să refuze?
- Cum vede lumea din jur?
- Ce nu reușește să înțeleagă despre celălalt?

Exercițiu: Scrieți câte 4–5 propoziții la persoana I, ca și cum personajul și-ar explica propria poziție: „Eu sunt Crypto și...”, respectiv „Eu sunt Enigel și...”.

2. Construim întâlnirea

Pornind de la cele două perspective, elevii identifică momentul întâlnirii dintre personaje și îl transformă într-o situație dramatică.

Stabiliți împreună:

- unde are loc întâlnirea;
- ce își dorește Crypto de la Enigel;
- ce își dorește Enigel;
- unde apare diferența dintre ei;
- care este momentul în care devine clar că nu pot privi lucrurile în același fel.

Exercițiu: Formulați situația dramatică într-o singură propoziție, fără a rezuma întreaga poezie.

3. Din text poetic în dialog

Elevii transformă ideile identificate în replici. Nu este necesară transcrierea versurilor. Scopul este ca sensurile și conflictul dintre personaje să devină vizibile prin ceea ce spun și prin felul în care răspund unul altuia.

Exercițiu: Scrieți un dialog de aproximativ 12–15 replici între Crypto și Enigel. Fiecare personaj trebuie să încerce să îl convingă pe celălalt de propria perspectivă.

După prima variantă, citiți dialogul cu voce tare și observați:

- dacă vocile celor două personaje sunt diferite;
- dacă se înțelege ce își dorește fiecare;
- dacă există un conflict clar;

- dacă replicile explică prea mult sau pot fi simplificate.

4. Schimbăm perspectiva

Aceeași întâlnire poate arăta diferit în funcție de cine o povestește. Elevii aleg unul dintre personaje și rescriu pe scurt scena numai din perspectiva acestuia.

Exercițiu: Scrieți un monolog scurt al lui Crypto sau al lui Enigel după întâlnire. Personajul povestește ce crede că s-a întâmplat și de ce celălalt nu l-a înțeles.

Cele două variante pot fi citite una după alta. Elevii discută ce se schimbă atunci când aceeași situație este privită din două puncte de vedere.

5. Reinterpretăm întâlnirea într-un context actual

Elevii păstrează ideea întâlnirii dintre două persoane care își doresc lucruri diferite sau privesc viața în mod diferit, dar mută situația într-un context contemporan.

Exercițiu: Imaginați o situație actuală în care două personaje se plac sau sunt interesate unul de celălalt, dar descoperă că au direcții, valori sau dorințe diferite.

Stabiliți cine sunt personajele, unde se întâlnesc, ce își dorește fiecare și care este punctul în care diferența dintre ei devine imposibil de ignorat.

6. Construim mini-scenariul

Din materialele obținute, elevii construiesc un mini-scenariu inspirat de relația dintre Crypto și Enigel.

- Titlul scenei:
- Personajele:
- Locul acțiunii:
- Situația de la care pornește scena:
- Ce își dorește fiecare personaj:
- Momentul de conflict:
- Dialogul:
- Finalul scenei:

Scena poate avea aproximativ 3–5 minute. Nu este obligatoriu ca personajele să poarte numele din poezie, dacă grupa alege o reinterpretare contemporană, dar legătura cu tema și conflictul textului trebuie să rămână recognoscibilă.

7. Citim și rescriem

Scenariul este citit pe roluri. După prima lectură, elevii analizează dacă întâlnirea și diferența dintre personaje sunt suficient de clare.

Grupa verifică:

- dacă fiecare personaj are o voce proprie;
- dacă dialogul are ritm;
- dacă există replici care pot fi eliminate;
- dacă schimbarea dintre începutul și finalul scenei este vizibilă;
- dacă materialul păstrează o legătură cu ideile poemului.

Textul este apoi ajustat și rescris în funcție de observațiile făcute la lectură.

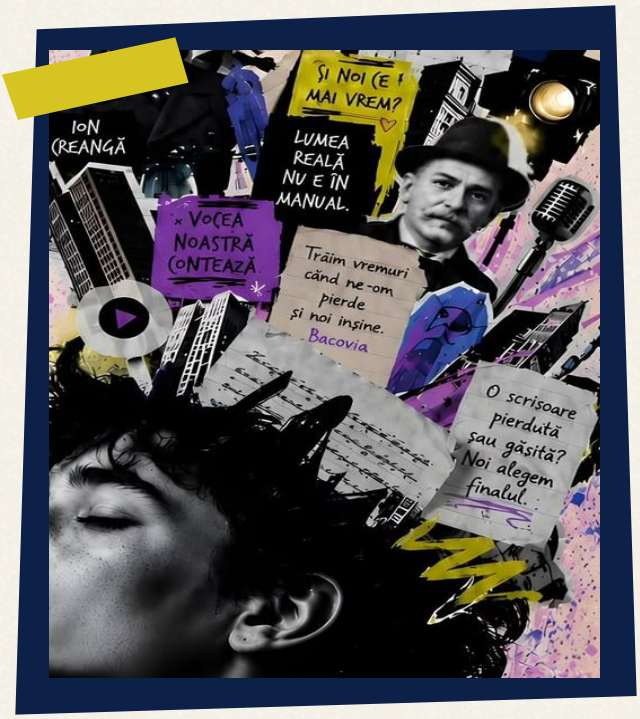
Întrebări pentru discuția finală

- De ce nu reușesc Crypto și Enigel să ajungă la aceeași perspectivă?
- Cum se vede diferența dintre personaje atunci când transformăm poezia în dialog?
- Ce aflăm despre un personaj atunci când scriem aceeași situație din punctul lui de vedere?
- Cum putem păstra ideea unei opere chiar dacă mutăm acțiunea într-un context contemporan?
- Ce am înțeles diferit despre poem după ce am lucrat scenic pe relația dintre personaje?

Rezultatul activității

La final, elevii obțin un mini-scenariu inspirat din „Riga Crypto și lapona Enigel”, construit în jurul întâlnirii și al diferenței de perspectivă dintre cele două personaje.

Prin exerciții, textul poetic este transformat într-o situație dramatică, iar elevii lucrează practic pe reinterpretare, construcția scenariului, perspectivă și dialog scenic.

FIȘA DE LUCRU 5

„Luceafărul” – Mihai Eminescu

De la poem la dialog și scenă

Scopul fișei

Fișa propune o abordare practică a poemului „Luceafărul”, prin transformarea unor situații, relații și idei poetice în material dramatic. Elevii lucrează pe perspectivele personajelor, pe dorințele și diferențele dintre ele, apoi construiesc dialoguri și un mini-scenariu inspirat din operă.

Activitățile urmăresc reinterpretarea textului, construcția scenariului și dialogul scenic, fără a transforma exercițiul într-o simplă reproducere sau recitare a poemului.

1. Cine sunt personajele și ce își doresc?

Elevii identifică personajele principale și discută relațiile dintre ele. Accentul este pus pe ceea ce își dorește fiecare și pe diferențele dintre perspectivele lor.

- Ce își dorește Cătălina?
- Ce își dorește Hyperion?
- Ce îi apropie?
- Ce îi desparte?
- Cum se schimbă alegerile personajelor pe parcursul poemului?

Exercițiu: Alegeți unul dintre personaje și scrieți 4–5 propoziții la persoana I în care acesta își explică dorința principală.

2. Transformăm poezia în situație dramatică

Alegeți un moment important din poem și priviți-l ca pe o situație care ar putea fi jucată pe scenă. Nu este necesară reproducerea versurilor. Elevii identifică acțiunea și conflictul din spatele lor.

Stabiliți:

- cine participă la scenă;
- unde se petrece;
- ce vrea fiecare personaj;
- ce îl împiedică să obțină ceea ce își dorește;
- ce se schimbă până la finalul momentului.

Exercițiu: Rezumați situația aleasă într-o singură propoziție și formulați conflictul dintre personaje.

3. Din versuri în dialog

Pornind de la situația aleasă, elevii construiesc un dialog în propriile cuvinte. Replicile trebuie să arate ce își dorește fiecare personaj și cum reacționează la celălalt.

Exercițiu: Scrieți un dialog de aproximativ 12–15 replici între două personaje. Puteți porni de la Cătălina și Hyperion sau de la Cătălina și Cătălin.

După scriere, dialogul este citit cu voce tare. Elevii observă dacă replicile sună firesc, dacă există un conflict și dacă vocile personajelor sunt suficient de diferite.

4. Aceeași situație, două perspective

Pentru a explora diferența dintre personaje, elevii rescriu aceeași situație din două puncte de vedere.

Exercițiu: Scrieți două texte scurte: unul din perspectiva Cătălinei și unul din perspectiva lui Hyperion. Fiecare personaj explică ce crede că s-a întâmplat și ce ar fi vrut să fie diferit.

Textele sunt citite unul după altul, iar grupa discută cum se schimbă sensul unei situații în funcție de perspectiva celui care o povestește.

5. Reinterpretăm în prezent

Elevii aleg una dintre ideile centrale ale relațiilor din poem – apropierea dintre două persoane foarte diferite, dorința pentru ceva greu de atins, alegerea între ideal și apropierea imediată sau imposibilitatea de a aparține aceleiași lumi – și o mută într-un context contemporan.

Exercițiu: Construiți o situație actuală inspirată de una dintre aceste idei. Personajele pot fi altele, iar locul și împrejurările pot fi complet schimbate, dar conflictul ales trebuie să rămână recognoscibil.

Stabiliți cine sunt personajele, ce își dorește fiecare și care este momentul în care trebuie să facă o alegere.

6. Construim mini-scenariul

Din materialele realizate, grupa construiește un mini-scenariu inspirat din „Luceafărul”.

- Titlul scenei:
- Personajele:
- Locul acțiunii:
- Situația inițială:
- Dorința fiecărui personaj:
- Conflictul:
- Dialogul:
- Momentul de schimbare:
- Finalul scenei:

Scena poate avea aproximativ 3–5 minute. Poate păstra personajele poemului sau poate fi o reinterpretare contemporană. Important este ca scenariul să aibă o situație clară, un conflict și o evoluție.

7. Citim și rescriem

Mini-scenariul este citit pe roluri. Elevii ascultă textul și verifică dacă funcționează ca material scenic.

- Se înțelege ce își dorește fiecare personaj?
- Replicile sunt necesare și firești?
- Există o evoluție a scenei?
- Finalul este clar?
- Se păstrează o legătură cu ideile și relațiile din „Luceafărul”?

După discuție, scenariul este scurtat, reorganizat sau rescris acolo unde este nevoie.

Întrebări pentru discuția finală

- Cum se schimbă relația dintre personaje atunci când poemul devine dialog?
- Ce diferențe dintre Cătălina și Hyperion devin mai clare prin dramatizare?
- Cum putem transforma o idee poetică într-o situație concretă?
- Ce păstrăm din opera originală atunci când o reinterpretăm într-un context actual?
- Ce am înțeles diferit despre poem după ce am lucrat la scenariu și dialog?

Rezultatul activității

La final, elevii obțin un mini-scenariu inspirat din „Luceafărul”, construit pornind de la relațiile, dorințele și diferențele dintre personaje. Scenariul poate utiliza personajele originale sau o reinterpretare contemporană a conflictului.

Prin exerciții, elevii trec de la text poetic la situație dramatică, perspectivă, dialog și scenariu, folosind opera ca punct de pornire pentru o construcție scenică proprie.

Notă finală

Cele cinci fișe sunt concepute ca instrumente de lucru flexibile. Profesorii le pot adapta la profilul clasei și pot utiliza exercițiile separat sau în succesiunea propusă.

Scopul ghidului este de a crea o punte între lectura și analiza textului literar și o formă de învățare activă, în care elevii selectează, formulează, dramatizează, scriu, citesc pe roluri și rescriu.

Ghid redactat în cadru proiectului „BAC IN MY MIND – Festivalul Generației Z – literatura română pe scenă, în oraș”.

